

Teismo praktikos rinkinys

GENERALINIO ADVOKATO
NILO JÄÄSKINEN IŠVADA,
pateikta 2013 m. balandžio 25 d.¹

Byla C-9/12

**Corman-Collins SA
prieš
La Maison du Whisky SA**

(tribunal de commerce de Verviers (Belgija) pateiktas prašymas priimti prejudicinį sprendimą)

„Teismo jurisdikcija civilinėse ir komercinėse bylose — Reglamentas (EB) Nr. 44/2001 —
2 straipsnis — 5 straipsnio 1 punkto a ir b papunkčiai — Specialioji jurisdikcija sutartinių prievolių
srityje — „Prekių pirkimo-pardavimo“ ir „paslaugų teikimo“ sąvokos — Prekių distribucijos sutartis —
Prievolė, kuria grindžiamas ieškinys“

I – Įžanga

1. Šis prašymas priimti prejudicinį sprendimą, kurį pateikė *Tribunal de commerce de Verviers* (Vervjė komercinių bylų teismas, Belgija), iš esmės susijęs su 2000 m. gruodžio 22 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 44/2001 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo², paprastai vadinamo Reglamentu „Briuselis I“, 5 straipsnio 1 punkto a ir b papunkčiuose nustatytos specialiosios jurisdikcijos taisyklės, taikytinos sutartinių prievolių srityje, išaiškinimu.

2. Šis prašymas pateiktas nagrinėjant *Corman-Collins SA* (toliau – *Corman-Collins*), Belgijoje įsteigtos bendrovės, ieškinį, pareiktą *La Maison du Whisky SA* (toliau – *La Maison du Whisky*), Prancūzijoje įsteigtai bendrovei, dėl to, kad pastaroji nutraukė prekių distribucijos sutartį, kuri, ieškovės teigimu, buvo sudaryta tarp šių šalių.

3. Prancūzijos bendrovė ginčija Belgijos teismų jurisdikciją spręsti šį ginčą ir patį tokios sutarties tarp šalių buvimą. Savo prieštaravimą dėl jurisdikcijos minėta bendrovė grindžia Reglamento Nr. 44/2001 2 straipsniu, kuriame nustatyta, kad valstybėje narėje įsisteigusiam atsakovui³ byla iš esmės turi būti keliama tos valstybės narės teismuose. Į tai atsižvelgiant prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui, pirma, kyla klausimas dėl Belgijos tarptautinėje privatinėje teisėje įtvirtintos taisyklės, kuria nustatyta Belgijos teismų jurisdikcija, jeigu ieškovas yra Belgijoje įsisteigęs distributorius, kuris remiasi išimtinės distribucijos sutarties, galiojančios nacionalinėje teritorijoje, nutraukimu, galimo nesuderinamumo su Sąjungos teise.

1 — Originalo kalba: prancūzų.

2 — OL L, 2001, 12, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 19 sk., 4 t., p. 42.

3 — Remiantis šio reglamento 1 straipsnio 3 dalimi žodžių junginys „valstybė narė“ šioje išvadoje reiškia visas Sąjungos valstybes nares, išskyrus Danijos Karalystę.

4. Antra – tuo iš esmės ir svarbi ši byla, – Teisingumo Teismo prašoma nuspręsti, ar distribucijos sutartis, pagal kurią viena šalis perka prekes iš kitos šalies, kad jas perparduotų kitos valstybės narės teritorijoje, turi būti kvalifikuojama kaip „prekių pirkimo-pardavimo“, ar kaip „paslaugų teikimo“ sutartis, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 44/2001 5 straipsnio 1 punkto b papunktį. Tai klausimas, dėl kurio esama skirtingų nuomonių tiek doktrinoje, tiek įvairių valstybių narių teismų praktikoje⁴. Jei minėtos sutarties nebūtų galima laikyti nei prekių pirkimo-pardavimo, nei paslaugų teikimo sutartimi, pagal taikymo tvarką, nustatytą 5 straipsnio 1 punkto c papunktyje, jai būtų galima taikyti šio punkto a papunktyje nurodytą jurisdikcijos taisyklę.

5. Galiausiai paskutiniu prejudiciniu klausimu, kurio turinį gerai suprasti galima tik atsižvelgiant į sprendimo dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą motyvus, Teisingumo Teismo prašoma nustatyti, ar tuo atveju, jeigu ieškiniui, kaip antai pareikštajam pagrindinėje byloje, taikytinas Reglamento Nr. 44/2001 5 straipsnio 1 punkto a, o ne b papunktis, „prievolė, kuria grindžiamas ieškinys“, kaip ji suprantama pagal šią nuostatą, tenka pardavėjui tiekėjui, ar pirkėjui distributoriui.

II – Teisinis pagrindas

A – *Sąjungos teisė*

1. Reglamentas Nr. 44/2001

6. Reglamento Nr. 44/2001 2 straipsnio 1 dalyje, esančioje II skyriaus „Jurisdikcijos taisyklės“ 1 skirsnyje, nustatytas principas, kad „pagal šį reglamentą valstybėje narėje nuolat gyvenantiems asmenims, neatsižvelgiant į jų pilietybę, bylos turi būti keliamos tos valstybės narės teismuose“.

7. Pagal Reglamento Nr. 44/2001 II skyriaus 2 skirsnyje „Speciali jurisdikcija“ esančio 5 straipsnio 1 punktą „valstybėje narėje nuolat gyvenančiam asmeniui kitoje valstybėje narėje byla dėl:

- 1) a) sutarties gali būti iškelta atitinkamos prievolės [iškelta prievolės, kuria grindžiamas ieškinys,] vykdymo vietos teismuose;
- b) pagal šią nuostatą ir jeigu nesusitariama kitaip, atitinkamos prievolės [prievolės, kuria grindžiamas ieškinys,] vykdymo vieta yra:
 - parduodant prekes – valstybėje narėje, į kurią prekės buvo arba turėtų [turėjo] būti pristatytos pagal sutartį,
 - teikiant paslaugas – valstybėje narėje, kurioje paslaugos buvo arba turėtų [turėjo] būti suteiktos pagal sutartį;
- c) a papunktis taikomas tuomet, kai [jei] netaikomas b papunktis“.

⁴ — Dėl lyginamosios teisės vertinimų žr., be kita ko, P. Berlioz „La notion de fourniture de services au sens de l'article 5-1 b) du règlement „Bruxelles I“, *J. D.I.*, Nr. 3, doktrina 6, 2008, p. 675, P. Hollander „Le droit de la distribution“, Anthémis, Lježas, 2009, 271 ir paskesnius puslapius, taip pat U. Magnus ir P. Mankowski (leid.) „Brussels I Regulation“, Miunchenas, Sellier European Law Publishers, 2012, 153 ir paskesnius puslapius.

2. Reglamentas „Roma I“

8. Pagal 2008 m. birželio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 593/2008 dėl sutartinėms prievolėms taikytinos teisės (Roma I)⁵ 7 konstatuojamąją dalį „šio reglamento materialinė taikymo sritis ir nuostatos turėtų atitikti reglamentą [Nr. 44/2001]“.

9. Minėto reglamento 4 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„Tiek, kiek šalys nepasirinko sutarčiai taikytinos teisės pagal 3 straipsnį, ir nedarant poveikio 5–8 straipsnių taikymui, sutarčiai taikytina teisė nustatoma taip:

- a) prekių pardavimo sutarčiai taikoma pardavėjo įprastos gyvenamosios vietos [gyvenamosios (ar buveinės) vietos] valstybės teisė;
- b) paslaugų teikimo sutarčiai taikoma paslaugų teikėjo įprastos gyvenamosios vietos [gyvenamosios (ar buveinės) vietos] valstybės teisė;

<...>

- f) distribucijos sutarčiai taikoma distributoriaus įprastos gyvenamosios vietos [gyvenamosios (ar buveinės) vietos] valstybės teisė;

<...>“

B – Nacionalinė teisė

10. 1961 m. liepos 27 d. Įstatymo dėl vienašalio neterminuotųjų išimtinės distribucijos sutarčių nutraukimo⁶ (*La loi du 27 juillet 1961 relative à la résiliation unilatérale des concessions de vente exclusive à durée indéterminée*, toliau – Belgijos 1961 m. liepos 27 d. įstatymas) 1 straipsnio 2 dalyje „distribucijos sutartis“ apibrėžiama kaip „bet kuri sutartis, pagal kurią tiekėjas vienam arba keliems distributoriams suteikia teisę savo pačių vardu ir sąskaita pardavinėti jo gaminamas ar paskirtomas prekes“.

11. Pagal minėto įstatymo 4 straipsnį:

„Distributorius, kuris patyrė žalą nutraukus distribucijos sutartį, galiojančią visoje Belgijos teritorijoje ar jos dalyje, bet kuriuo atveju gali pareikšti tiekėjui ieškinį Belgijoje – arba savo paties gyvenamosios ar buveinės vietos teisme, arba tiekėjo gyvenamosios ar buveinės vietos teisme.

Tuo atveju, jeigu ieškiny pareiškiamas Belgijos teisme, šis taiko vien Belgijos teisę“.

III – Pagrindinė byla, prejudiciniai klausimai ir procesas Teisingumo Teisme

12. *Corman-Collins*, Belgijoje įsteigta bendrovė, ir *La Maison du Whisky*, Prancūzijoje įsteigta bendrovė, apie dešimtį metų buvo susijusios verslo santykiais – pirmoji pirkdavo iš antrosios įvairių rūšių viskį, kurį pasiimdavo iš Prancūzijos bendrovės sandėlių ir parduodavo Belgijos teritorijoje.

5 — OL L 177, p. 6 ir klaidų ištaisymas OL L 309, 2009 11 24, p. 87.

6 — *Moniteur belge*, 1961 m. spalio 5 d., p. 7518. Šis įstatymas iš dalies pakeistas 1971 m. balandžio 13 d. Įstatymu dėl platinimo sutarčių vienašalio nutraukimo (*La loi du 13 avril 1971 relative à la résiliation unilatérale des concessions de vente*; *Moniteur belge*, 1971 m. balandžio 21 d., p. 4996).

13. Visą tą laiką *Corman-Collins* naudojo nuorodą „Maison du Whisky Belgique“ ir interneto svetainę www.whisky.be, o *La Maison du Whisky* tam neprieštaravo. Be to, su *Corman-Collins* susiję duomenys buvo pateikti žurnale „Whisky Magazine“, leidžiamame vienos *La Maison du Whisky* dukterinės bendrovės.

14. 2010 m. gruodžio mėn. *La Maison du Whisky* uždraudė *Corman-Collins* naudoti minėtą nuorodą ir uždarė minėtą interneto svetainę. 2011 m. vasario mėn. *La Maison du Whisky* pranešė *Corman-Collins*, kad išimtinai paskirstyti dvi savo prekių ženklais pažymėtas prekes atitinkamai nuo 2011 m. balandžio 1 d. ir rugsėjo 1 d. ji patiki kitai Belgijos bendrovei, į kurią ji pasiūlė *Corman-Collins* nuo minėtų datų kreiptis dėl viskio tiekimo užsakymų.

15. 2011 m. kovo 9 d. *Corman-Collins* pareiškė *La Maison du Whisky* ieškinį *Tribunal de commerce de Verviers*; šiuo ieškiniu *Corman-Collins* prašė pirmiausia pagal Belgijos 1961 m. liepos 27 d. įstatymą priteisti iš atsakovės kompensaciją už sutarties nutraukimą, taip pat papildomą kompensaciją.

16. *La Maison du Whisky* užginčijo teismo, į kurį kreiptasi, teritorinę jurisdikciją remdamasi tuo, kad pagal Reglamento Nr. 44/2001 2 straipsnį jurisdikciją turi Prancūzijos teismai. Dublike *Corman-Collins* nurodė minėto Belgijos įstatymo 4 straipsnį.

17. Be to, bylos šalys nesutaria dėl to, kaip reikia kvalifikuoti jų verslo santykius, nes niekada nebuvo raštu sudariusios pagrindų sutarties, kurioje būtų apibrėžtos šių santykių sąlygos. *Corman-Collins* mano, kad kalbama apie išimtinės distribucijos sutartį, kaip ji suprantama pagal minėtą Belgijos įstatymą, o *La Maison du Whisky* teigia, kad tai paprastos pirkimo-pardavimo sutartys, sudaromos kas savaitę atsižvelgiant į *Corman-Collins* papaidavimus.

18. Savo sprendime dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą *Tribunal de commerce de Verviers* aiškiai nurodo, kad *Corman-Collins* ir *La Maison du Whisky* „buvo sudariusios žodinę sutartį“ ir kad „pagal <...> 1961 m. liepos 27 d. Belgijos įstatymą bylos šalis siejantis teisinis santykis gali būti vertinamas kaip distribucijos sutartis, nes ieškovei buvo leista perpardavinėti Belgijos teritorijoje iš ieškovės pirktas prekes“.

19. Tačiau minėtas teismas abejoja dėl galimybės pagrįsti savo jurisdikciją taisykle, nustatyta Belgijos 1961 m. liepos 27 d. įstatyme, atsižvelgdamas į Sąjungos teisės viršenybę ir Reglamento Nr. 44/2001 nuostatas, kurios, jo manymu, taikytinos tiek *ratione loci*, tiek *ratione materiae*. Jis pažymi, kad pagal šio reglamento 2 straipsnį jurisdikciją turėtų turėti Prancūzijos teismai, bet galėtų būti taikomas ir šio reglamento 5 straipsnio 1 punktas. Šiuo atžvilgiu, remiantis Teisingumo Teismo praktika⁷, jam kyla klausimas, ar distribucijos sutartis laikytina prekių pirkimo-pardavimo ir (arba) paslaugų teikimo sutartimi, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 44/2001 5 straipsnio 1 punkto b papunktį. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas priduria, kad tik jei distribucijos sutartis nelaikytina nei prekių pirkimo-pardavimo, nei paslaugų teikimo sutartimi, reikėtų nustatyti, kokia ginčijama prievole grindžiamas pagrindinėje byloje pareikštas ieškinys, o tai netiesiogiai susiję su Reglamento Nr. 44/2001 5 straipsnio 1 punkto a papunkčiu.

20. Šiomis aplinkybėmis sprendimu (gautas 2012 m. sausio 6 d.) *Tribunal de commerce de Verviers* nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar Reglamento Nr. 44/2001 2 straipsnį, galbūt siejamą su [šio reglamento 5 straipsnio 1 punkto a arba b papunkčiu], reikia aiškinti taip, kad juo draudžiama jurisdikcijos taisyklė, kaip antai įtvirtintoji Belgijos 1961 m. liepos 27 d. įstatymo 4 straipsnyje, kuria nustatyta Belgijos teismų jurisdikcija, jei distributorius įsteigtas Belgijos teritorijoje, o visa distribucijos sutartis ar jos dalis galioja šioje teritorijoje, neatsižvelgiant į tiekėjo, kuris yra atsakovas, įsisteigimo vietą?

⁷ — Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nurodo 2009 m. balandžio 23 d. Sprendimą *Falco Privatstiftung ir Rabitsch* (C-533/07, Rink. p. I-3327) ir 2010 m. kovo 11 d. Sprendimą *Wood Floor Solutions Andreas Domberger* (C-19/09, Rink. p. I-2121).

2. Ar Reglamento Nr. 44/2001 5 straipsnio 1 punkto a papunktis aiškintinas taip, kad jis taikomas prekių distribucijos sutarčiai, pagal kurią viena šalis perka prekes iš kitos šalies, kad jas perparduotų kitos valstybės narės teritorijoje?
 3. Jeigu į šį klausimą būtų atsakyta neigiamai, ar Reglamento Nr. 44/2001 5 straipsnio 1 punkto b papunktis aiškintinas taip, kad jis taikomas tokiai distribucijos sutarčiai, kokią nagrinėjamu atveju yra sudariusios bylos šalys?
 4. Jeigu į du pirmesnius klausimus būtų atsakyta neigiamai, ar distribucijos sutarties nutraukimo atveju ginčijama prievolė tenka pardavėjui tiekėjui, ar pirkėjui distributoriui?“
21. Rašytines pastabas pateikė *Corman-Collins* ir *La Maison du Whisky*, Belgijos Karalystė, Šveicarijos Konfederacija ir Europos Komisija.
22. 2013 m. sausio 31 d. vykusiam posėdyje buvo atstovauta *Corman-Collins*, *La Maison du Whisky*, Belgijos vyriausybei ir Komisijai.

IV – Vertinimas

A – Belgijos 1961 m. liepos 27 d. įstatyme nustatytos jurisdikcijos taisyklės taikymo panaikinimas
Reglamentu Nr. 44/2001(pirmasis klausimas)

23. Pirmuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės klausia, ar nacionalinė jurisdikcijos taisyklė, kaip antai nustatytoji Belgijos 1961 m. liepos 27 d. įstatyme, gali būti taikoma atsakovui, kurio buveinė yra kitoje valstybėje narėje, neatsižvelgiant į Reglamento Nr. 44/2001 nuostatas.
24. Reikia nustatyti, ar taikydami minėtą nacionalinės teisės nuostatą Belgijos teismai gali turėti jurisdikciją, kai distributorius, kurio buveinė yra Belgijos teritorijoje, pareiškia tiekėjui ieškinį dėl distribucijos sutarties nutraukimo, jei visa aptariama sutartis ar jos dalis galioja šioje teritorijoje, neatsižvelgiant į tai, kur yra atsakovo gyvenamoji vieta ar buveinė.
25. Nagrinėjamu atveju *Corman-Collins* mano turinti teisę remdamasi minėta nuostata pareikšti *La Maison du Whisky* ieškinį Belgijos teisme, nors atsakovės buveinė yra Prancūzijos teritorijoje.
26. Išskyrus *Corman-Collins*, visos pastabas pateikusios šalys sutaria dėl siūlymo Teisingumo Teismui atsakyti taip, kad tokių jurisdikcijos taisyklių, įtvirtintų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikuso teismo valstybės teisėje, taikyti šiomis aplinkybėmis negalima, nes jos patenka į Reglamento Nr. 44/2001 taikymo sritį.
27. Pritariu šiam požiūriui. Iš tikrųjų Reglamentu Nr. 44/2001 pirmiausia siekiama⁸ vienodai apibrėžti teismų jurisdikciją sprendžiant visus ginčus, turinčius sąsają su užsieniu, kurių dalykas susijęs su šio reglamento taikymo sritimi⁹. Iš minėto reglamento 8 konstatuojamosios dalies aiškiai matyti, kad jei atsakovo nuolatinė gyvenamoji ar buveinės vieta yra vienoje valstybių narių, privalančių laikytis šio reglamento, iš esmės turėtų būti taikomos jame nustatytos bendrosios jurisdikcijos taisyklės, laikytinos viršesnėmis už jurisdikcijos taisykles, galiojančias įvairiose šiose valstybėse narėse.

8 — Reglamento Nr. 44/2001 2 konstatuojamojoje dalyje patikslinama, kad jame išdėstytos nuostatos, leidžiančios, viena vertus, suvienodinti jurisdikcijos kolizines normas civilinėse ir komercinėse bylose ir, kita vertus, supaprastinti formalumus siekiant užtikrinti greitą ir paprastą teismo priimtų sprendimų valstybėse narėse, kurios privalo laikytis šio reglamento, pripažinimą ir vykdymą.

9 — Reglamento Nr. 44/2001 materialinė taikymo sritis apibrėžta jo 1 straipsnyje.

28. Laikantis šių suvienodintų normų, jei atsakovas, kuriam ketinama pareikšti ieškinį, gyvena ar yra įsisteigęs valstybėje narėje, kaip yra pagrindinės bylos atveju, pagal bendrąją jurisdikcijos taisyklę, nustatytą Reglamento Nr. 44/2001 2 straipsnyje, ieškovas iš esmės privalo kreiptis į tos valstybės teismus.

29. Iš Reglamento Nr. 44/2001 3 straipsnio 1 dalies matyti, kad vienintelės leidžiamos šio principo išimtys – tai nustatytosios minėto reglamento II skyriaus, susijusio su jurisdikcija, 2–7 skirsniuose. Kalbant konkrečiai apie sutartinius santykius, kaip antai aptariamuosius pagrindinėje byloje, kaip alternatyva Reglamento Nr. 44/2001 2 straipsnyje nustatytai taisyklei taikytina būtent šio reglamento 5 straipsnio 1 punkte įtvirtinta specialiosios jurisdikcijos taisyklė¹⁰, o ne valstybių narių teisės sistemose nustatytos jurisdikcijos taisyklės.

30. Reglamento Nr. 44/2001 3 straipsnio 2 dalis patvirtina mintį, jog Sąjungos teisės aktų leidėjas siekė, kad esant situacijoms, kurios patenka į šio reglamento taikymo sritį, nebūtų taikomos nacionalinės jurisdikcijos taisyklės¹¹, nes minėtoje dalyje aiškiai nurodyta, kad tokiomis taisyklėmis negali būti remiamasi reiškiant ieškinį atsakovui, gyvenančiam ar įsisteigusiam valstybėje narėje.

31. Todėl, mano manymu, į pirmąjį klausimą reikia atsakyti taip: jei atsakovas gyvena ar yra įsisteigęs kitoje valstybėje narėje nei ta, kurioje yra teismas, į kurį kreiptasi, Reglamento Nr. 44/2001 nuostatos yra viršesnės už nacionalinės jurisdikcijos taisykles, kaip antai nustatytąją Belgijos 1961 m. liepos 27 d. įstatyme.

B – Kvalifikavimas kaip distribucijos sutarties pagal Reglamento Nr. 44/2001 5 straipsnio 1 punktą (antrasis ir trečiasis klausimai)

1. Pirminės pastabos

32. Manau, kad antrasis ir trečiasis klausimai suformuluoti neaiškiai, nes prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, atrodo, supainiojo įvairius jurisdikcijos pagrindus, nurodytus Reglamento Nr. 44/2001 5 straipsnio 1 punkte, ir nevisapusiškai atsižvelgė į tai, koks yra jų tarpusavio ryšys¹².

33. Šiais klausimais prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės klausia, ar, siekiant nustatyti, koks teismas turi jurisdikciją nagrinėti distribucijos sutartimi grindžiamą ieškinį, taikytinas Reglamento Nr. 44/2001 5 straipsnio 1 punkto a papunktis, ar b papunktis.

34. Siekdamas naudingai atsakyti į šiuos klausimus ir atsižvelgdamas į tai, kad jie glaudžiai susiję, manau, kad juos reikia nagrinėti kartu ir pirmiausia, atsižvelgiant į minėto 5 straipsnio 1 punkto c papunkčiu nustatytą hierarchiją, sukeisti juos vietomis, t. y. iš pradžių nagrinėti trečiąjį klausimą, susijusį su minėtos nuostatos b papunkčiu, o paskui – antrąjį klausimą, susijusį su jos a papunkčiu¹³.

10 — Minėtame 5 straipsnyje nurodyta, kad pagal jame išdėstytas sąlygas ieškovas gali kreiptis į kitus teismus nei valstybės narės, kurioje gyvena ar yra įsisteigęs atsakovas, teismai.

11 — Žinoma, kitaip yra tuo atveju, jei situacija, dėl kurios kyla ginčas, yra vien vidaus.

12 — Tas pats pasakytina ir apie ketvirtąjį klausimą – dėl priežasčių, kurias nurodysiu toliau.

13 — Iš tikrųjų a papunktis yra papildomojo pobūdžio, palyginti su b papunkčiu, kaip matyti iš minėto c punkto, pagal kurį „a papunktis taikomas tuomet, *kai [jei]* netaikomas b papunktis“ (išskirta mano).

35. Pirmiausia primintina, kad aiškinant Reglamentą Nr. 44/2001 svarbi yra Teisingumo Teismo praktika, susijusi su 1968 m. rugsėjo 27 d. Konvencija dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose vykdymo (toliau – Briuselio konvencija)¹⁴, kai šių teisės aktų nuostatas galima laikyti lygiavertėmis, nes, kiek tai susiję su valstybių narių tarpusavio santykiais, minėtas reglamentas pakeitė šią konvenciją¹⁵.

36. Teisingumo Teismas jau yra nurodęs, kad, viena vertus, Reglamento Nr. 44/2001 5 straipsnio 1 punkto a papunkčio tekstas visiškai atitinka Briuselio konvencijos 5 straipsnio 1 punkto pirmo sakinio tekstą ir, kita vertus, šių teisės aktų aiškinimo tęstinumas ne tik buvo aiškiai nurodytas kaip Bendrijos teisės aktų leidėjo siekis¹⁶, bet ir atitinka teisinio saugumo principą, taigi šių nuostatų taikymo sritis turi būti tokia pati¹⁷.

37. Dėl Reglamento Nr. 44/2001 5 straipsnio 1 punkto b papunkčio, priešingai, sprendimų, kuriuose aiškinama Briuselio konvencija, išvados, kuriomis būtų galima vadovautis, taikytinos ne taip tiesiogiai, nes minėtame b papunktyje nustatytos jurisdikcijos taisyklės yra naujos taisyklės. Iš tikrųjų Teisingumo Teismas jau yra pažymėjęs šios nuostatos ypatingumą, atsižvelgdamas tiek į minėto reglamento parengiamuosius dokumentus, tiek į jo 5 straipsnio 1 punktą¹⁸, ir padaręs išvadą, kad „dėl visų sutarčių, išskyrus prekių pardavimo ir paslaugų teikimo sutartis, Bendrijos teisės aktų leidėjas Reglamentu Nr. 44/2001 siekė išsaugoti Teisingumo Teismo išdėstytus principus taikant Briuselio konvenciją“¹⁹.

38. Pridurtina, jog teisės aktų leidėjas, mano manymu, norėjo, kad b papunktis būtų aiškinamas plačiau nei a papunktis, nes siekė, kad Reglamentas Nr. 44/2001 būtų paprastesnis, palyginti su Briuselio konvencijos nuostatomis. Iš šio reglamento parengiamųjų dokumentų²⁰, taip pat iš profesoriaus F. Pocar ataskaitos, susijusios su vadinamąja naująja Lugano konvencija²¹, kurios nuostatos taip pat buvo atitinkamai pritaikytos, matyti, kad b papunktyje išdėstytos konkrečios taisyklės buvo nustatytos siekiant išvengti sunkumų taikant a papunktyje nurodytą taisyklę, kurią galima išvesti iš sprendimuose *De Bloos* ir *Tessili* įtvirtintos teismo praktikos²². Tačiau minėtame Sprendime *Falco Privatstiftung ir Rabitsch* Teisingumo Teismas, atrodo, nusprendė b papunktį aiškinti palyginti siaurai²³.

14 — OL L 299, 1972, p. 32. Konvencija, iš dalies pakeista konvencijomis, susijusiomis su naujų valstybių narių prisijungimu prie jos.

15 — Žr., be kita ko, 2012 m. spalio 25 d. Sprendimą *Folien Fischer ir Fofitec* (C-133/11, 31 punktas), 2013 m. vasario 7 d. Sprendimą *Refcomp* (C-543/10, 18 punktas) ir 2013 m. kovo 14 d. Sprendimą *Česká spořitelna* (C-419/11, 27 punktas).

16 — Žr. Reglamento Nr. 44/2001 19 konstatuojamąją dalį.

17 — Minėtas Sprendimas *Falco Privatstiftung ir Rabitsch* (48–57 punktai ir juose nurodyta teismo praktika), taip pat minėtas Sprendimas *Česká spořitelna* (43 ir 44 punktai).

18 — Žr. minėto Sprendimo *Falco Privatstiftung ir Rabitsch* 54 punktą, kuriame šiuo atžvilgiu daroma nuoroda į generalinės advokatės V. Trstenjak išvados, pateiktos šioje byloje, 94 ir 95 punktus.

19 — Ten pat, 55 punktas. Išskirta mano.

20 — Pirmiausia žr. reglamento pasiūlymą COM(1999) 348, galutinis, p. 14.

21 — Aiškinamoji prof. F. Pocar ataskaita dėl 2007 m. spalio 30 d. Lugane pasirašytos Konvencijos dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo (OL C 319, 2009, p. 1, 49–51 punktai). Ši konvencija saisto Bendriją, Danijos Karalystę, Islandijos Respubliką, Norvegiją ir Šveicarijos Konfederaciją.

22 — 1976 m. spalio 6 d. Sprendimas *Industrie Tessili Italiana Como* (12/76, Rink. p. 1473) ir 1976 m. spalio 6 d. Sprendimas *De Bloos* (14/76, Rink. p. 1497).

23 — Minėto sprendimo 43 punkte Teisingumo Teismas nusprendė, kad „Reglamento Nr. 44/2001 5 straipsnio 1 punkto b papunkčio antros įtraukos taikymo srities išplėtimas reikštų, kad apeinamas Bendrijos teisės aktų leidėjo ketinimas šiuo klausimu, ir paveiktų šio 5 straipsnio 1 punkto c ir a papunkčių veiksmingumą“.

39. Svarbu turėti galvoje ir kitą Reglamento Nr. 44/2001 aiškinimo taisyklę, t. y. susijusią su būtinybe savarankiškai aiškinti jame vartojamas sąvokas, pirmiausia tas, kurios susijusios su jame nustatytomis jurisdikcijos taisyklėmis, iš esmės remiantis šio reglamento sistema ir juo siekiamais tikslais, kad būtų galima užtikrinti vienodą jo taikymą visose valstybėse narėse²⁴. Tai reiškia, viena vertus, kad iš esmės nedaroma nuoroda į valstybių narių teisės sistemas, pirmiausia – į teismo, į kurį kreiptasi, valstybės teisę²⁵, ir, kita vertus, nėra nepagrįstai sutapatinamos minėtos ir kitose Sąjungos teisės normose vartojamos sąvokos²⁶.

40. Šios gairės juo svarbesnės šioje byloje dėl to, kad „distribucijos sutarties“ sąvoka, kurią vartoja prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas formuluodamas prejudicinius klausimus²⁷, nėra Sąjungos teisėje apibrėžta sąvoka²⁸ ir gali reikšti skirtingus dalykus valstybių narių teisės sistemose, darant prielaidą, kad ši sutarties forma visiems gerai žinoma²⁹. Be to, pažymėtina, kad minėtoje byloje, kurioje priimtas Sprendimas *De Bloos* ir kuri jau buvo susijusi su teismo, kompetentingo nagrinėti ieškinį dėl žalos, patirtos dėl distribucijos sutarties, kurios viena šalis įsisteigusi Belgijoje, o kita – Prancūzijoje, nutraukimo be išankstinio pranešimo, atlyginimo, nustatymu, nei Teisingumo Teismas, nei generalinis advokatas neapibrėžė šios sąvokos nei pagal atitinkamas nacionalinės teisės sistemas, nei bendrai ir abstrakčiai.

41. Atsižvelgiant į distribucijos sutarčių įvairovę lengviau pateikti tokios rūšies sutarties negatyviąją, o ne pozityviąją apibrėžtį³⁰. Vis dėlto galima išskirti tam tikrus požymius, kurie paprastai būdingi šios rūšies sutartims³¹: distribucija siekiama perparduoti atitinkamas prekes teritorijoje, kurioje tam suteikta teisė; tiekėjas atsirenka distributorių; distributorius turi teisę bent jau perparduoti tiekėjo prekes ar net naudojasi išimtinė teise; sutartiniai santykiai yra ilgalaikiai; tiekėjas gali būti išimtinis tiekėjas ir (arba) teikėjas; distributoriui gali būti nustatyta perkimo ar perpardavimo prievolė; sutarties šalys gali nuspręsti plėtoti bendrą pardavimo skatinimo veiklą³².

42. Pridurtina, kad net jei ginčijamo teisinio santykio kvalifikavimas kaip distribucijos sutarties, kuri atsižvelgdamas į Belgijos teisę pateikia prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, yra *La Maison du Whisky* pareikšto prieštaravimo dalykas ir galėtų būti nagrinėjamas atsižvelgiant į bylos medžiagą, pagal nusistovėjusią teismo praktiką Teisingumo Teismas negali pats vertinti ar kvalifikuoti faktinių aplinkybių arba su jomis susijusių nacionalinės teisės nuostatų³³.

24 — Pirmiausia žr. minėtą Sprendimą *Česká spořitelna* (25 punktas ir jame nurodyta teismo praktika).

25 — Ten pat, 45 punktas ir jame nurodyta teismo praktika.

26 — Pirmiausia yra nuspręsta, kad sąvoka „paslaugų teikimas“, kaip ji suprantama pagal SESV 56 straipsnį, nėra tapati sąvokai „paslaugų teikimas“, kaip ji suprantama pagal Reglamento Nr. 44/2001 5 straipsnio 1 punkto b papunktį. Dėl spėjamos analogijos atmetimo žr. minėto Sprendimo *Falco Privatstiftung ir Rabitsch* 15, 33 ir paskesnius punktus, taip pat generalinės advokatės V. Trstenjak išvados, pateiktos šioje byloje, 59 ir paskesnius punktus.

27 — Primintina, kad šis teismas yra tos nuomonės, jog sutartiniai santykiai, kuriais *Corman-Collins* grindžia savo ieškinį, atitinka tokios rūšies sutartį. Savo antrajame klausime minėtas teismas patikslina, kad jo prašymas susijęs su distribucijos sutartimi, „pagal kurią viena bylos šalis perka prekes iš kitos šalies, kad jas perparduotų kitos valstybės narės teritorijoje“.

28 — Kitaip nei yra pirmiausia kitos rūšies distribucijos sutarties, kaip antai komercinio atstovavimo sutarties, atveju (1986 m. gruodžio 18 d. Tarybos direktyva 86/653/EEB dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su savarankiškai dirbančiais prekybos agentais, derinimo, OL L 382, p. 17; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 6 sk., 1 t., p. 177).

29 — Nors kai kurių valstybių narių teisės sistemose, kaip antai Belgijos teisėje (1961 m. liepos 27 d. įstatymo 1 straipsnio 2 dalis), įstatymuose ar kituose teisės aktuose pateikta distribucijos sutarties apibrėžtis ir nurodytas konkretus šios sutarties statusas, kitose valstybėse narėse ši sutartinė forma iš esmės atsiranda iš praktikos ir tai trukdo nusistovėti vienareikšmei sąvokai.

30 — Šios sutartys aiškiai skiriasi, viena vertus, nuo komercinio atstovavimo sutarčių, nes distributorius neturi teisės atstovauti tiekėjui, ir, kita vertus, nuo franšizės sutarčių, nes distribucijos sutartis nėra grindžiama tuo, kad tiekėjas atskleidžia distributoriui savo techninio ar administracinio pobūdžio patirtį.

31 — Patikslintina, kad pagal tam tikrų valstybių narių teisę ir kai kuriuos autorius vieni šių požymių laikytini būtiniais, kad sutartis būtų laikoma distribucijos sutartimi, o kiti priklauso tik nuo sutarties šalių valios, tačiau, mano manymu, šie požymiai yra pernelyg įvairūs, kad būtų galima nustatyti tikrus nekintamus požymius.

32 — Teisė perparduoti ir galimas jos išimtinis pobūdis lemia tiekėjo leidžiamą pasirinkimą, kuris pagrįstas arba intelektinės nuosavybės teisėmis, arba pasirinktinės distribucijos politika.

33 — Vykstant prašymo priimti prejudicinį sprendimą procedūrai bet koks aptariamų faktinių aplinkybių vertinimas priskiriamas nacionalinio teismo kompetencijai, nors Teisingumo Teismas gali, bendradarbiaudamas su šiuo teismu, pateikti jam visas nuorodas, kurias mano esant reikalingas. Žr., be kita ko, 1977 m. vasario 3 d. Sprendimą *Benedetti* (52/76, Rink. p. 163, 10 punktas) ir 2009 m. kovo 5 d. Sprendimą *Apis-Hristovich* (C-545/07, Rink. p. I-1627, 32 punktas).

43. Atsižvelgiant būtent į šiuos argumentus reikia atsakyti į prašymo priimti prejudicinį sprendimą pateikuso teismo antrąjį ir trečiąjį klausimus.

44. Reglamento Nr. 44/2001 5 straipsnio 1 punkto aiškinimas siekiant atsakyti į šiuos klausimus, mano manymu, reikalauja laikantis šios nuostatos formuluotės nustatytos tvarkos išnagrinėti, ar tarpvalstybinė platinimo sutartis priskirtina prekių pirkimo-pardavimo kategorijai pagal minėto straipsnio 1 punkto b papunkčio pirmą įtrauką, ar paslaugų teikimo kategorijai pagal minėto straipsnio 1 punkto b papunkčio antrą įtrauką, arba, jeigu ji nepriklauso nė vienai iš šių kategorijų, ar ji priskirtina prie kitų rūšių sutarčių, kurioms taikomas minėto straipsnio 1 punkto c papunktis. Iškart pažymiu, kad dėl priežasčių, kurias nurodysiu toliau, manau, jog pritartina antrajam iš šių trijų variantų.

2. Kvalifikavimo kaip prekių pirkimo-pardavimo sutarties pagal Reglamento Nr. 44/2001 5 straipsnio 1 punkto b papunkčio pirmą įtrauką atmetimas

45. *La Maison du Whisky* laikosi nuomonės, kad Reglamento Nr. 44/2001 5 straipsnio 1 punkto b papunkčio pirma įtrauka taikytina aptariamiems sutartiniais santykiams. Priminusi, kad, siekiant atskirti prekių pirkimo-pardavimo sutartis nuo paslaugų teikimo sutarčių, reikia remtis šioms sutartims būdinga prievole³⁴, *La Maison du Whisky* teigia, kad platinimo sutartims būdinga tiekėjo prievole tiekti platintojui prekes, kurios yra platinimo sutarties dalykas, atitinkanti platintojo teisę parduoti šias prekes nustatytoje teritorijoje. *La Maison du Whisky* iš to daro išvadą, kad platinimo sutartis gali būti susijusi tik su prekių pirkimu ir pardavimu, todėl, jos manymu, galutinai atmestinas kvalifikavimas kaip paslaugų teikimo sutarties. Šis požiūris sutampa su tuo, kurio laikosi Italijos *Corte di cassazione* (Kasacinis teismas)³⁵, remdamasis pirmiausia 1980 m. balandžio 11 d. Vienos konvencija³⁶, ir skiriasi nuo kitų nacionalinių teismų pozicijos³⁷.

46. Kadangi dėl sutarties kvalifikavimo taikant Reglamento Nr. 44/2001 5 straipsnio 1 punkto b papunktį Teisingumo Teismas iš tikrųjų nustatė kriterijų, pagrįstą šiais sutarčiais būdinga prievole³⁸, reikėtų, kad pardavimo veikla būtų tai, kas sudaro pačią platinimo sutarties esmę, kad tokiai sutarčiai būtų galima taikyti minėto reglamento 5 straipsnio 1 punkto b papunkčio pirmą įtrauką.

47. Tačiau, mano nuomone, aptariamam atveju taip nėra, atsižvelgiant, viena vertus, į mano jau išdėstytus argumentus, susijusius su požymiais, kurie paprastai būdingi platinimo sutarčiams, ir, kita vertus, į aplinkybę, kad būtų nepaisyta ypatybės, jog esant tokio tipo verslo santykiams paprastai būna sudarytas pagrindų susitarimas dėl platinimo, kuris skiriasi nuo paskesnių pirkimo-pardavimo sutarčių³⁹.

34 — 2010 m. vasario 25 d. Sprendimas *Car Trim* (C-381/08, Rink. p. I-1255, 31 ir paskesni punktai).

35 — Pirmiausia 1999 m. gruodžio 14 d. *Corte di cassazione* sprendime Nr. 895; žr. F. Ferrari kritines pastabas, pateikiamas *Giustizia civile*, I, 2000, 2333 ir paskesni puslapiai.

36 — Jungtinių Tautų konvencija dėl tarptautinio prekių pirkimo-pardavimo sutarčių (toliau – KTPPS).

37 — Prancūzijos, Vengrijos, Nyderlandų, Šveicarijos ir Amerikos teismai, kurie nagrinėdami juose pareikštus ieškinius sprendė šį klausimą, į KTPPS taikymo sritį neįtraukė distribucijos sutarčių apskritai ir platinimo sutarčių konkrečiai (žr. F. Ferrari, *op. cit.*, p. 2338, ir D. Witz, Rink. *Dalloz*, 2008, 2620 ir paskesni puslapiai).

38 — Minėto Sprendimo *Falco Privatstiftung ir Rabitsch* 54 punktas.

39 — Šiuo klausimu žr. generalinio advokato G. Reischl išvadą, pateiktą byloje, kurioje priimtas minėtas Sprendimas *De Bloos* (p. 1517). Šį skyrimą, priimtą daugelio valstybių narių teisės sistemose, lemia skirtumai, susiję su sudarymo tvarka (sudarius pagrindų susitarimą užsakymai paprastai atliekami veikiau naudojant užsakymo lapus, susirašinėjant paprastu ar elektroniniu paštu, o ne parengiant pirminės sutarties priedus), tikslais (tikslu platinti prekes tam tikroje teritorijoje siekiant užvaldyti šią rinką nesiekia atskira pirkimo-pardavimo sutartimi) ir taikytinomis teisės sistemomis (pirmiausia kalbant apie jurisdikciją suteikiančios sąlygos, esančios vienoje iš sutarčių, ribotas pasekmes).

48. Pabrėžtina, kad įrodymas, jog toks pagrindų susitarimas yra sudarytas, negali būti grindžiamas vien nuolatiniais santykiais, kuriuos rodo nuolat vykdomi pirkimai nesant raštu ar žodžiu sudarytų sutarčių. Be to, galimi atvejai, kai pagrindų susitarimas, sudarytas tarp gamintojo ir didmenininko arba didmenininko ir mažmenininko, nėra kvalifikuojamas kaip platinimo sutartis⁴⁰.

49. Todėl manau, kad jei nustatyta, jog šalys iš tikrųjų yra sudariusios platinimo sutartį, teismas, sprendžiantis ginčą dėl tokių sutartinių santykių, negali grįsti savo jurisdikcijos sąsajos su parduodamų prekių pristatymo vieta kriterijumi pagal Reglamento Nr. 44/2001 5 straipsnio 1 punkto b papunkčio pirmą įtrauką.

3. Pritarimas kvalifikavimui kaip paslaugų teikimo sutarties pagal Reglamento Nr. 44/2001 5 straipsnio 1 punkto b papunkčio antrą įtrauką

50. Komisija yra tos nuomonės, kad aptariamiems sutartiniais santykiams taikytina Reglamento Nr. 44/2001 5 straipsnio 1 punkto b papunkčio antra įtrauka. Pritariu šiam požiūriui, kad nagrinėjamu atveju iš tikrųjų kalbama apie platinimo sutartį, o ne apie paprastus nuolatinio pobūdžio pirkimo-pardavimo santykius. Prie šio esminio skirtumo dar grįšiu.

51. Minėtame Sprendime *Falco Privatstiftung ir Rabitsch* Teisingumo Teismas pabrėžė būtinybę savarankiškai aiškinti „paslaugų teikimo“ sąvoką, kaip ji suprantama pagal minėtą nuostatą, ir nusprendė, kad „paslaugų sąvoka mažų mažiausiai reiškia tai, kad jas teikianti šalis [viena vertus] atlieka tam tikrą veiklą [ir, kita vertus, gauna] už [tai] atlyginimą“⁴¹.

52. Mano žiniomis, ši byla suteikia Teisingumo Teismui pirmą progą praktiškai pritaikyti savo nustatytus kriterijus ir prireikus apibrėžti jų taikymo sritį⁴².

53. Mano manymu, siekiant teismo praktikos nuoseklumo reikia paisyti minėtame sprendime Teisingumo Teismo pateiktoje apibrėžtyje nurodytų kriterijų, bet aptariamą sąvoką aiškinti nepernelyg siaurai⁴³, pirmiausia atsižvelgiant į tikslus, kurių siekta priimant šią nuostatą. Iš tikrųjų, kadangi Reglamento Nr. 44/2001 rengėjai siekė supaprastinti su sutartimis susijusias jurisdikcijos taisykles⁴⁴, svarbu, kad neprarastų veiksmingumo konkrečios 5 straipsnio 1 punkto b papunkčio nuostatos, kurios skirtos tam, kad nebūtų taikoma sudėtinga sistema, susijusi su bendresnės normos, nustatytos minėto reglamento 5 straipsnio 1 punkto a papunktyje, įgyvendinimu.

54. Pagal mano primintą Teisingumo Teismo nustatytą pirmąjį kriterijų reikia, kad būtų atliekami pozityvūs veiksmai, išskyrus paprastą susilaikymą nuo veiksmų⁴⁵. Šiuo atžvilgiu man atrodo, kad distribucijos sutartis atitinka šį reikalavimą⁴⁶ atsižvelgiant į pagrindinę paslaugą, kurią atlieka platintojas tiekėjo naudai, t. y. užtikrina tiekėjo prekių distribuciją taip, kad jam nereikia pačiam kurti distribucijos tinklo atitinkamoje teritorijoje ar patikėti perpardavimo nepriklausomoms šalims.

40 — Pavyzdžiui, jei bendrovė pagal pagrindų susitarimą įsipareigoja kasmet nupirkti kelis tūkstančius prekių ženklų nepažymėtų kompiuterių, tačiau pagal kas mėnesį sudaromas pirkimo-pardavimo sutartis, kurios yra atskiros, nes sudaromos dėl kiekvieno tiekimo, toks susitarimas nėra platinimo sutartis, o reiškia tiesiog ilgalaikius pirkimo ir pardavimo santykius.

41 — 29–33 punktai.

42 — Iš tikrųjų generalinė advokatė V. Trstenjak savo išvados, pateiktos byloje, kurioje priimtas minėtas Sprendimas *Wood Floor*, 59 punkte jau taikė šiuos kriterijus komercinio atstovavimo sutarčiai, tačiau Teisingumo Teismas, kuriam toks klausimas nebuvo pateiktas, jo nenagrinėjo.

43 — Savo išvados, pateiktos minėtoje byloje *Falco Privatstiftung ir Rabitsch*, 54 punkte generalinė advokatė V. Trstenjak taip pat buvo tos nuomonės, kad šią sąvoką reikia suvokti plačiai.

44 — Žr. šios išvados 38 punktą.

45 — Minėto Sprendimo *Falco Privatstiftung ir Rabitsch* 31 punkte Teisingumo Teismas nelaikė „paslaugų teikimu“ sutarties, pagal kurią suteikiamos intelektinės nuosavybės teisės turėtojas kontrahento atžvilgiu įsipareigojo vien neprieštarauti, kad šis naudotųsi šia teise, nes suteikdamas teisę naudotis minėta teise jis neatliko jokio veiksmo, o vien įsipareigojo leisti kontrahentui ja laisvai naudotis.

46 — Generalinė advokatė V. Trstenjak siūlo laikytis kitokio požiūrio, nes yra tos nuomonės, kad paslaugų teikimas reiškia „tam tikr[ą] <...> asmens veikl[ą] arba aktyv[ų] elges[i]“, ir *a contrario* grindžia šį argumentą doktrina, pagal kurią išimtinės distribucijos sutartis nėra nei pirkimo-pardavimo sutartis, nei paslaugų teikimas (žr. jos išvados, pateiktos minėtoje byloje *Falco Privatstiftung et Rabitsch*, 57 punktą ir 56 išnašą).

Pabrėžtina, kad esant ypatingiems santykiams, kuriuos palaiko tiekėjas su distributoriumi, pastarasis, palyginti su paprastų perpardavinėtojų vykdoma veikla, sukuria pridėtinę vertę, nes jis paprastai užtikrina tiekėjo prekių tiekimo tęstinumą jas sandėliuodamas, teikia garantinio aptarnavimo paslaugas, jei šios prekės yra ilgo naudojimo, ir (arba) gali skatinti minėtų prekių pardavimą teikdamas specialius pasiūlymus⁴⁷.

55. Dėl antrojo kriterijaus, susijusio su „atlyginimu“, kuris turi būti gaunamas už tokią veiklą, manau, kad jis neturi būti suprantamas siaurai, o tai galėtų būti susiję su atlyginimo mokėjimu pinigais, nes laikantis tokio požiūrio būtų neigiamas paslaugų, kurios teikiamos be finansinio pobūdžio atlygio ir kurias neabejotinai apima „paslaugų teikimo“ sąvoka, kaip ji suprantama pagal Reglamento Nr. 44/2001 5 straipsnio 1 punkto b papunkčio antrą įtrauką, egzistavimas⁴⁸.

56. Būtent dėl distribucijos sutarčių esu tos nuomonės, kad ekonominį atlygį, kurį gauna distributorius už minėtą savo veiklą, pirmiausia sudaro specifinis pranašumas, kurį jam suteikia tiekėjas, t. y. teritorinis išimtinumas ar bent jau garantija, kad galimybę perparduoti tiekėjo prekes atitinkamoje teritorijoje turės ribotas skaičius distributorių. Be to, tiekėjas paprastai sukuria distributoriui palankesnę padėtį nei paprastiems perpardavinėtojams, suteikdamas jam mokėjimo lengvatų ir (arba) per mokymus perduodamas praktinę patirtį. Toks selektyvumas ir tokios išimtinės teisės distributoriui yra ekonominė nauda, skatinanti jį palaikyti ypatingus santykius su tiekėju ir stengtis gerinant tiekėjo prekių pateikimą į rinką.

57. Todėl distribucijos sutartis, mano manymu, gali būti kvalifikuojama kaip „paslaugų teikimo“ sutartis taikant jurisdikcijos taisyklę, nustatytą minėto reglamento 5 straipsnio 1 punkto b papunkčio antroje įtraukoje.

58. Ši požiūrį patvirtina Reglamento „Roma I“ nuostatos, į kurias reikia kiek galima labiau atsižvelgti aiškinant Reglamentą Nr. 44/2001⁴⁹, nors Teisingumo Teismas neprivalo savaime taip elgtis⁵⁰. Primintina, kad Reglamento „Roma I“ 17 konstatuojamojoje dalyje „distribucijos sutartys“, kurių dalį sudaro distribucijos sutartys, kvalifikuojamos kaip „paslaugų teikimo sutartys“ ir skatinama laikytis tokio pat aiškinimo dėl Reglamento Nr. 44/2001. Nemanau, kad reikėtų netgi teigti, kaip daro Komisija, jog Bendrijos teisės aktų leidėjas taip siekė visas distribucijos sutartis prilyginti paslaugų teikimo sutartims, nes nors minėtoje konstatuojamojoje dalyje nurodyta, kad distribucijos sutartys yra paslaugų teikimo sutartys, jos pabaigoje patikslinama, kad tai yra ypatingos paslaugų teikimo sutartys, kurioms taikomos specialios taisyklės, nustatytos Reglamento „Roma I“ 4 straipsnyje⁵¹. Tačiau siūlau Teisingumo Teismui aiškiai atsižvelgti į požiūrį, teisės aktų leidėjo pareikštą Reglamente „Roma I“, ir laikytis aiškinimo sistemos, užtikrinančios sąryšį tarp šio reglamento ir Reglamento Nr. 44/2001, kaip ir priimant Sprendimą *Koelzsch*⁵².

47 — Remiantis teleologine paskirstymo sutarčių, kaip antai platinimo sutarčių, analize galima pažymėti, kad jomis „siekiama teikti vietos rinkos užvaldymo ir valdymo *paslaugą*“ (D. Sindres „De la qualification d'un contrat-cadre de distribution au regard des règles communautaires de compétence“, *Revue critique de droit international privé*, 2008, p. 863, 12 punktas ir jame nurodyta doktrina).

48 — Taip yra nemokamo paslaugų teikimo atveju (pavyzdžiui, kalbant paslaugas, kurias *pro bono* gali teikti advokatas prieglobsčio prašančio asmens naudai). Doktrinoje netgi egzistuoja požiūris, kad atlyginimo kriterijus gali būti nebūtinai reikalavimas (žr. U. Magnus ir P. Mankowski, *op. cit.*, p. 155, taip pat autorius, minimas šio veikalo 474 išnašoje).

49 — Tai, kad teisės aktų leidėjas siekia tokio sąryšio, nurodyta Reglamento „Roma I“ 7 konstatuojamojoje dalyje.

50 — Pažymėtina, kad nors minėtoje byloje, kurioje priimtas Sprendimas *Falco Privatstiftung ir Rabitsch*, generalinė advokatė V. Trstenjak savo išvadoje pabrėžė Reglamento Nr. 44/2001 ir Reglamento „Roma I“ vienodo aiškinimo svarbą (jos išvados 67–69 punktai), Teisingumo Teismas į savo sprendimo motyvuojamąją dalį šio argumento neįtraukė.

51 — Iš tikrųjų minėto straipsnio 1 dalyje nustatytos įstatymų kolizinės normos dėl paslaugų teikimo sutarčių (b punktas), kurios skiriasi nuo nustatytųjų dėl distribucijos sutarčių (f punktas).

52 — Šiame 2011 m. kovo 15 d. sprendime (C-29/10, Rink. p. I-1595, 33 ir paskesni punktai) Teisingumo Teismas nusprendė, kad 1980 m. birželio 19 d. Romos konvencijos dėl sutartinės prievolės taikytinos teisės, iš kurios kilo Reglamentas „Roma I“, 6 straipsnio 2 dalies a punktą reikia aiškinti atsižvelgiant į aiškinimą, susijusį su kriterijais, nustatytais Briuselio konvencijos, iš kurios kilo Reglamentas Nr. 44/2001, 5 straipsnio 1 punkte, kai šiais kriterijais įtvirtinamos teismų jurisdikcijos nustatymo taisyklės, susijusios su tomis pačiomis sritimis, ir vartojamos panašios sąvokos.

59. Konkrečiai kalbant, nacionalinis teismas turi nustatyti, ar jo nagrinėjamoje byloje yra apsikeitimas prievolėmis, kurios atitinka paslaugų teikimą, t. y. kai peržengiama paprastų nuolatinio pobūdžio komercinių santykių stadija, siekdamas patvirtinti, kad Reglamento Nr. 44/2001 5 straipsnio 1 punkto b papunkčio antra įtrauka yra būtent ta nuostata, kuri taikytina šiuo atveju.

60. Iš tikrųjų ilgalaikiai tiekimo santykiai tarp gamintojo ir didmenininko, mano nuomone, prilygintini paprastai prekių pirkimo-pardavimo sutarčiai, taigi jiems taikytina specialiosios jurisdikcijos taisyklė, nustatyta minėto reglamento 5 straipsnio 1 punkto b papunkčio pirmoje įtraukoje, net jei šie komerciniai santykiai *de facto* reiškia išimtinumą ar ilgalaikį stabilumą. Priešingai, jei tariamam pirkėjui distributoriui aiškiai tenka specifinės sutartinės prievolės⁵³ ir jeigu jos pagrįstos pardavėjo tiekėjo teikiamu ekonominiu atlygiu⁵⁴, galima manyti, kad tokie distribucijos santykiai atitinka paslaugų teikimą, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 44/2001 5 straipsnio 1 punkto b papunkčio antrą įtrauką.

61. Primintina, kad pareiga įrodyti teismui, į kurį kreiptasi, jog tokios aplinkybės, turinčios lemiamą reikšmę jurisdikcijai pagrįsti, iš tikrųjų yra ginčo aplinkybių dalis, tenka bylos šaliai, teigiančiai, kad distribucijos sutartis yra, o tai reiškia paslaugų teikimą, galintį skirtis nuo veiklos, vykdomos pagal paprastą pirkimo-pardavimo sutartį. Pridurtina, kad toks kvalifikavimas turi būti pagrįstas konkrečia sutartinių santykių analize, o ne šios rūšies sutarčių apibrėžtimi, kuri gali būti pateikta *lex fori* valstybės teisėje.

62. Jei reikalaujamas įrodymas būtų tinkamai pateiktas ir taip patvirtintas kvalifikavimas kaip paslaugų teikimo, teismas, kuriame pareikštas ieškinys dėl distribucijos sutarties, galėtų pagrįsti savo jurisdikciją sąsajos su vieta, kurioje paslaugos buvo arba turėjo būti suteiktos, kriterijumi pagal minėto reglamento 5 straipsnio 1 punkto b papunkčio antrą įtrauką.

4. Reglamento Nr. 44/2001 5 straipsnio 1 punkto a papunkčio taikymo atmetimas

63. Antruoju klausimu, kurį nagrinėju po trečiojo dėl pirmiau nurodytų priežasčių, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas siekia išsiaiškinti, ar distribucijos sutartis, pagal kurią viena šalis perka prekes iš kitos šalies, kad jas perparduotų kitos valstybės narės teritorijoje, patenka į Reglamento Nr. 44/2001 5 straipsnio 1 punkto a papunkčio taikymo sritį.

64. *Corman-Collins* ir Belgijos vyriausybė į šį klausimą atsako teigiamai remdamosi prielaida, kad mažai tikėtina, jog distribucijos sutartys nėra nei pirkimo-pardavimo, nei paslaugų teikimo sutartys ar bent jau, kaip teigia Belgijos vyriausybė, nepriklauso „tik“ vienai iš šių dviejų sutarčių rūšių, nurodytų minėto reglamento 5 straipsnio 1 punkto b papunktyje. Tokio požiūrio laikomasi kai kurių valstybių narių teismų praktikoje ir dalyje doktrinos⁵⁵.

65. Šiam teiginiui pagrįsti pateikiami keli argumentai. Vienas jų toks, kad tik pažodžiui aiškinant sąvokas galima suvienodinti jurisdikcijos taisykles visoje Sąjungoje. Kitas – kad dėl kvalifikavimo neturi būti pasirinktas pernelyg paprastas požiūris, pagal kurį nebūtų paisoma įvairių formų, kuriomis gali būti sudaroma distribucijos sutartis, ir neatsižvelgiama į specifinius požymius, kurie gali būti būdingi šiai sutarčiai pagal įvairių valstybių narių teisę. Vis dėlto šie argumentai manęs neįtikina, nes,

53 — Pavyzdžiui, turėti atsargų, užtikrinti garantinį aptarnavimą ar vykdyti rinkodaros operacijas.

54 — Šis atlygis gali būti teikiamas pirmiausia arba specialių nuolaidų ir (arba) mokėjimo lengvatų, susijusių su platinimo sėkme, forma, arba pagalbos platinant ar vykdanč rinkodarą forma.

55 — Žr., be kita ko, Prancūzijos kasacinio teismo 2007 m. sausio 23 d. sprendimą (skundas Nr. 05-12.166, *La semaine juridique – Édition générale*, T. Azzi pateikta santrauka), 2008 m. kovo 5 d. sprendimą (skundas Nr. 06-21.949, Rink. *Dalloz*, 2008, p. 1729, H. Kenfack pateikta santrauka) ir 2008 m. liepos 9 d. sprendimą (skundas Nr. 07-17.295, *Rev. crit. D.I.P.*, 2008, p. 863, D. Sindres pateikta santrauka), taip pat šios išvados 4 išnašoje pateiktas nuorodas.

viena vertus, dauguma komercinių sutartinių formų yra įvairialypės ir jas sunku kvalifikuoti taip, kad būtų suvienodintos sąvokos, ir, kita vertus, aiškinant Reglamente Nr. 44/2001 vartojamas sąvokas negalima laikyti vien lyginamojo požiūrio, taigi ir pasakyti, kokios rūšies ginčai su jomis susiję, nes Teisingumo Teismas ne kartą yra nusprendęs, kad jas reikia apibrėžti savarankiškai.

66. Savo ruožtu dėl jau nurodytų priežasčių manau priešingai, t. y. kad distribucijos sutartis kvalifikuotina kaip paslaugų teikimo sutartis pagal Reglamento Nr. 44/2001 5 straipsnio 1 punkto b papunktį.

67. Tačiau iš minėto reglamento 5 straipsnio 1 punkto c papunkčio matyti, kad šio punkto a papunktyje nustatyta jurisdikcijos taisyklė taikytina tik alternatyviai ir jei netaikomos šio punkto b papunktyje įtvirtintos jurisdikcijos taisyklės. Šiomis aplinkybėmis manau, kad klausimas dėl pirmosios iš šių dviejų taisyklių grupių taikymo šioje byloje toliau nebenagrinėtinas.

68. Vis dėlto kelias Reglamento Nr. 44/2001 5 straipsnio 1 punkto a papunkčio aiškinimo gaires pateiksiu papildomai, nagrinėdamas ketvirtąjį prejudicinį klausimą, kuris, nors jame ši nuostata nėra aiškiai nurodyta, faktiškai susijęs su jos išaiškinimu.

69. Taigi siūlau Teisingumo Teismui į antrąjį ir trečiąjį prejudicinius klausimus atsakyti taip, kad Reglamento Nr. 44/2001 5 straipsnio 1 punkto b papunkčio antra įtrauka – tai šio reglamento nuostata, kuri taikytina siekiant nustatyti teismą, turintį jurisdikciją nagrinėti ieškinį dėl tarpvalstybinės distribucijos sutarties, o tai reiškia, kad turi būti nustatyti specifinės sutartinės prievolės, susijusios su distributoriaus atliekamu tiekėjo parduodamų prekių distribucija, tokios rūšies sutartį priskiriant prie paslaugų teikimo, kaip tai suprantama pagal minėtą nuostatą.

C – Prievolės, kuria grindžiamas ieškinys, kaip ji suprantama pagal Reglamento Nr. 44/2001 5 straipsnio 1 punkto a papunktį, nustatymas (ketvirtasis klausimas)

70. Ketvirtasis prejudicinis klausimas suformuluotas taip:

„Jeigu į du pirmesnius klausimus būtų atsakyta neigiamai, ar distribucijos sutarties nutraukimo atveju ginčijama prievolė tenka pardavėjui tiekėjui, ar pirkėjui distributoriui?“

71. Ši formuluotė yra mažų mažiausiai neaiški, atsižvelgiant į nuostatas, kurias prašoma išaiškinti⁵⁶. Nepaisydamas šio neaiškumo manau, kad Teisingumo Teismas gali naudingai atsakyti į jam pateiktą ketvirtąjį klausimą atsižvelgdamas į aiškų jo pagrindimą sprendime dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą. Iš tikrųjų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas patikslina, kad „tik jei distribucijos sutartis nelaikytina prekių pirkimo-pardavimo arba paslaugų teikimo sutartimi, reikia nustatyti, kokia ginčijama prievole grindžiamas pareikštas ieškinys“⁵⁷. Iš taip pateikto samprotavimo matyti, kad formuluojant klausimą padaryta rašymo klaida, nes nacionalinis teismas remiasi prielaida, pagal kurią negalima taikyti ne Reglamento Nr. 44/2001 5 straipsnio 1 punkto a ir b papunkčių, o faktiškai 5 straipsnio 1 punkto b papunkčio pirmos ir antros įtraukų⁵⁸.

56 — *La Maison du Whisky* netgi mano, kad į taip suformuluotą klausimą neįmanoma atsakyti, nes jame supainioti keli dalykai.

57 — Žr. sprendimo dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą paskutinę konstatuojamąją dalį.

58 — Primenu, kad minėtos pirmą ir antrą įtrauką susijusios atitinkamai su „prekių pirkimu ir pardavimu“ ir „paslaugų teikimu“.

72. Kadangi Teisingumo Teismas turi pakankamai informacijos, klausimas gali būti performuluotas⁵⁹ taip, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės klausia, ar tuo atveju, jei – priešingai, nei siūlau atsakyti, – pagrindinėje byloje netaikytinas Reglamento Nr. 44/2001 5 straipsnio 1 punkto b papunktis, „prievolė, kuria grindžiamas ieškinys“, kaip ji suprantama pagal minėto 5 straipsnio 1 punkto a papunktį, tenka pardavėjui tiekėjui, ar pirkėjui distributoriui.

73. Šiuo atžvilgiu *Corman-Collins* teigia, kad jei tiekėjo prievolė – leisti distributoriui išimtinai naudotis savo pardavimo teise nustatytoje teritorijoje, ieškinys dėl žalos atlyginimo turi būti reiškiamas šioje teritorijoje jurisdikciją turinčiuose teismuose⁶⁰.

74. Kaip ir Komisija, manau, kad atsakymo į šį klausimą reikia ieškoti Teisingumo Teismo praktikoje, susijusioje su Briuselio konvencijos 5 straipsnio 1 punkto pirmo sakinio aiškinimu. Iš tikrųjų primintina, kad Reglamento Nr. 44/2001 5 straipsnio 1 punkto a papunkčio tekstas visiškai atitinka šios konvencijos minėtos nuostatos tekstą ir kad yra nuspręsta, jog dėl to pirmosios iš šių nuostatų taikymo sritis turi būti tokia pati kaip ir antrosios⁶¹.

75. Gausioje Teisingumo Teismo praktikoje, susijusioje su Briuselio konvencijos, kuria, vadinasi, ir toliau reikia remtis, 5 straipsnio 1 punkto aiškinimu, nepaisant konstatuotų šio punkto taikymo sunkumų⁶², įtvirtinti keli kriterijai, leidžiantys nustatyti teismą, turintį jurisdikciją nagrinėti iš sutarčių kylančias bylas, kurie svarbūs pirmiausia dėl prievolės, į kurią tuo tikslu reikia atsižvelgti, ir jos vykdymo vietos nustatymo.

76. Vienas iš šių teismo praktikos principų yra toks, kad „prievolės, kuria grindžiamas ieškinys“ sąvoka, vartojama Reglamento Nr. 44/2001 5 straipsnio 1 punkto a papunktyje, atitinka prievolę, kuri tenka pagal aptariamą sutartį⁶³ ir kurios neįvykdymu remiasi ieškovas grįsdamas savo ieškinį⁶⁴. Pirmiausia Teisingumo Teismas jau yra nusprendęs, kad jeigu ieškovas yra distributorius, kuris remiasi savo teise į žalos atlyginimą arba siekia nutraukti sutartį dėl kitos šalies kaltės, minėta sąvoka reiškia tiekėjo prievolę, atitinkančią iš sutarties kylančią teisę, kuria pagrįsti šie reikalavimai⁶⁵. Tikslų šios prievolės turinį turi nustatyti ne Teisingumo Teismas, o pagrindinę bylą nagrinėjantis nacionalinis teismas.

77. Be to, nors prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas tokio klausimo ir neuždavė, mano manymu, siekiant visiško aiškumo būtina atkreipti šio teismo dėmesį į tai, kad prievolės, kuria grindžiamas ieškinys, vykdymo vietos nustatymas taip pat buvo nagrinėtas keliuose Teisingumo Teismo sprendimuose. Iš jų matyti, kad ginčijamos sutartinės prievolės „vykdymo vieta“, kaip ji suprantama pagal Reglamento Nr. 44/2001 5 straipsnio 1 punkto a papunktį, nustatoma pagal minėtą prievolę reglamentuojančius teisės aktus remiantis teismo, į kurį kreiptasi, valstybėje narėje taikomomis kolizinėmis normomis⁶⁶.

59 — Pagal bendradarbiavimo procedūrą, nustatytą SESV 267 straipsnyje, Teisingumo Teismas gali performuluoti prejudicinį klausimą siekdamas nacionaliniam teismui pateikti naudingą atsakymą, kuris leistų šiam teismui priimti sprendimą jo nagrinėjamoje byloje (žr., be kita ko, 2010 m. spalio 14 d. Sprendimą *Fuß* (C-243/09, Rink. p. I-9849, 39 punktą)).

60 — Tokio paties požiūrio laikosi ir Belgijos vyriausybė pateikdama savo atsakymą į antrąjį prejudicinį klausimą.

61 — Minėti sprendimai *Falco Privatstiftung ir Rabitsch* (48–57 punktai ir juose nurodyta teismo praktika) ir *Česká spořitelna* (43 ir 44 punktai).

62 — Savo ataskaitoje, susijusioje su vadinamąja Naująja Lugano konvencija (*op. cit.*, 44 ir paskesni punktai), profesorius F. Pocar primena įvairius būdus, kurie buvo siūlyti siekiant išspręsti šį klausimą, tačiau nedavė rezultatų. Pažymėtina, kad 2012 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1215/2012, kuriuo nauja redakcija išdėstomas Reglamentas Nr. 44/2001, 7 straipsnio 1 punktu nebuvo kompleksiškai baigta kurti sistema, kylanti iš minėtos teismo praktikos (OL L 351, p. 1).

63 — Mano manymu, aptariama prievolė kyla arba iš pačios sutarties, arba iš pasekmių, kurios pagal taikytinus teisės aktus siejamos su šia sutartimi. Žr. minėtą generalinio advokato G. Reischl išvadą, pateiktą byloje *De Bloos* (p. 1518): „būtent pagrindinė prievolė, tenkanti [tiekėjui], yra ieškinio dalykas, net jei šios prievolės nevykdymo pasekmės yra apibrėžtos teisės aktuose.“

64 — Žr., be kita ko, minėtą Sprendimą *De Bloos* (9–14 punktai), 1994 m. birželio 29 d. Sprendimą *Custom Made Commercial* (C-288/92, Rink. p. I-2913, 23 punktą) ir minėtą Sprendimą *Česká spořitelna* (54 punktą ir jame nurodyta teismo praktika).

65 — Minėtas Sprendimas *De Bloos* (14 ir 15 punktai). Primintina, kad šioje byloje Teisingumo Teismas taip pat turėjo priimti sprendimą, gavęs Belgijos teismo prašymą priimti prejudicinį sprendimą dėl ginčo, susijusio su išimtinio platinimo sutartimi.

66 — Minėtas Sprendimas *Custom Made Commercial* (26 punktą), 1999 m. spalio 5 d. Sprendimas *Leathertex* (C-420/97, Rink. p. I-6747, 33 punktą) ir minėtas Sprendimas *Česká spořitelna* (54 punktą ir jame nurodyta teismo praktika).

78. Galiausiai, kaip pabrėžia Komisija, Teisingumo Teismas yra patikslinęs, kad jei paaiškėja, jog ieškinys grindžiamas ne viena, o keliomis pagal tą pačią sutartį tenkančiomis prievolėmis ir pagal taikytinus teisės aktus jų visų vykdymo vieta nėra ta pati, nacionalinis teismas, siekdamas nuspręsti dėl savo paties jurisdikcijos, turi vadovautis principu *accessorium sequitur principale*⁶⁷. Tuo atveju, jei minėtos prievolės yra lygiavertės, t. y. jei nė viena jų nelaikytina pagrindine kitų atžvilgiu, Teisingumo Teismas yra nusprendęs, kad teismas, į kurį kreiptasi, turi jurisdikciją nagrinėti ieškinį tiek, kiek jis susijęs su prievolėmis, kurių vykdymo vieta yra nacionalinėje teritorijoje, o ne su kitoje valstybėje narėje vykdytinomis prievolėmis⁶⁸. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi nustatyti, ar taip yra jo nagrinėjamos bylos atveju.

79. Taigi manau, kad – tuo atveju, jei Teisingumo Teismas nuspręstų, jog nagrinėjant ieškinį, kaip antai pareikštą pagrindinėje byloje, taikytina Reglamento Nr. 44/2001 5 straipsnio 1 punkto a papunktyje nustatyta jurisdikcijos taisyklė, – į performuluotą ketvirtąjį prejudicinį klausimą reikia atsakyti taip, kad „prievolė, kuria grindžiamas ieškinys“, kaip ji suprantama pagal minėtą nuostatą, yra tiekėjui tenkanti sutartinė prievolė, kurios neįvykdymu grindžiamas distributoriaus pareikštas ieškinys.

V – Išvada

80. Atsižvelgdamas į visa tai, kas išdėstyta, siūlau Teisingumo Teismui į *Tribunal de commerce de Verviers* pateiktus prejudicinius klausimus atsakyti taip:

1. 2000 m. gruodžio 22 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 44/2001 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo 2 straipsnis, skaitomas kartu su šio reglamento 3–4 straipsniais ir 5 straipsnio 1 punktu, aiškintinas taip, kad juo atsakovo, įsisteigusio kitoje valstybėje narėje, atžvilgiu draudžiama taikyti nacionalinę jurisdikcijos taisyklę, kaip antai įtvirtintą Belgijos 1961 m. liepos 27 d. įstatymo 4 straipsnio 1 dalyje, kuria nustatyta Belgijos teismų jurisdikcija, jei distributorius, įsisteigęs Belgijos teritorijoje, pareiškia tiekėjui ieškinį dėl juos saistančios distribucijos sutarties, kuri visa ar kurios dalis galioja šioje teritorijoje, nutraukimo, neatsižvelgiant į atsakovo įsisteigimo vietą.
2. Reglamento Nr. 44/2001 5 straipsnio 1 punkto b papunkčio antra įtrauka, susijusi su jurisdikcija nagrinėti bylas, kylančias iš sutarčių dėl paslaugų teikimo, taikytina siekiant nustatyti teismą, turintį jurisdikciją nagrinėti ieškinį, kuriame ieškovas, įsisteigęs valstybėje narėje, kitoje valstybėje narėje įsisteigusio atsakovo atžvilgiu remiasi pagal distribucijos sutartį turimomis teisėmis, o tam reikia, kad šalis saistančioje sutartyje iš tikrųjų būtų nustatytos specifinės sutartinės prievolės, susijusios su distributoriaus atliekamu tiekėjo parduodamų prekių paskirstymu.
3. Papildomai, jei Reglamento Nr. 44/2001 5 straipsnio 1 punkto a papunktis taikytinas tokiomis kaip šios bylos aplinkybėmis, kai pirkėjas distributorius pardavėjui tiekėjui pareiškia ieškinį dėl jų sutartinių santykių nutraukimo, prievolė, kuria grindžiamas ieškinys, kaip ji suprantama pagal minėtą nuostatą, yra pardavėjui tiekėjui pagal aptariamą sutartį tenkanti prievolė, kurios neįvykdymu grindžiamas distributoriaus ieškinys.

67 — 1987 m. sausio 15 d. Sprendime *Shenavai* (266/85, Rink. p. 239, 19 punktas) pridurta, kad „kitais atvejais, jurisdikcija nustatoma pagal pagrindinę iš aptariamų kelių prievolių“.

68 — Minėtas Sprendimas *Leathertex* (39–42 punktai). Šioje byloje, susijusioje su komercinio atstovavimo sutarties nutraukimu, Belgijos teismas, taikydamas Teisingumo Teismo praktiką, nusprendė, kad prievolė mokėti kompensaciją už sutarties nutraukimą turi būti vykdoma Belgijoje, o prievolė mokėti komisinius – Italijoje.